

پایان‌نامه‌ی کارشناسی ارشد: زهرا دیواندری، ۱۳۹۵

نیرنگ‌های کارزار در شاهنامه

پژوهش حاضر با هدف آشنایی خواننده با شیوه‌های هنرمندانه و نحوه‌ی به کارگیری نیرنگ و تدبیر در شاهنامه تدوین گردیده است. نیرنگ‌ها و تدابیری که در شاهنامه توسط شخصیت‌های مختلف به کار گرفته شده به وسیله‌ی قلم توانای حکیم توس به شکلی هنرمندانه توصیف شده است به طوری که یکی از جنبه‌های هنری شاهنامه‌ی فردوسی، شیوه‌های چاره‌جویی، تدبیر، جادو و نیرنگ در جنگ‌ها و غیر آن است. نیرنگ‌های شاهنامه دو جنبه‌ی متفاوت دارد؛ به این معنی که گاهی برای رهایی از خطری بزرگ به کار گرفته می‌شود و جنبه‌ی مثبت دارد که معمولاً توسط شخصیت‌های مثبت و خوب انجام می‌شود که در این رساله با نام تدبیر از آن‌ها یاد شده است اما گاهی این نیرنگ‌ها برای آشفته نمودن اوضاع و فریب دادن دیگران توسط نیروهای بد و اهریمنی و برخی افراد شرور به کار گرفته می‌شود که با عنوان نیرنگ از آن یاد شده است. این پژوهش به سه بخش اصلی تقسیم شده که بخش اول با عنوان کلیات و مبانی نظری تحقیق، سه فصل را در بر می‌گیرد. بخش دوم با یک فصل، به فردوسی و شاهنامه پرداخته است و در بخش سوم نیرنگ‌های شاهنامه بررسی شده که به طور کلی این تدابیر و نیرنگ‌ها به هفت دسته تقسیم شده که تحت عنوان نیرنگ شاهان و شاهزادگان، پهلوانان، وزیران و مشاوران، زنان و کنیزان، ستاره شناسان، حیوانات و نیروهای ماورایی بررسی شده و شیوه‌های به کارگیری آن‌ها بیان گردیده است.

کلیدواژه‌ها: شاهنامه، نیرنگ، جادو، تدبیر، اهریمن، جنگ.

شماره‌ی پایان‌نامه: ۱۲۷۲۰۱۰۱۹۴۲۰۱۷

تاریخ دفاع: ۱۳۹۵/۰۶/۲۰

رشته‌ی تحصیلی: زبان و ادبیات فارسی

دانشکده: علوم انسانی

استاد راهنما: سید علی‌اکبر شریعتی‌فر

M.A. Thesis:

tricks campaign in shahnameh

This study has been developed aims to familiarize the reader with artistic techniques and methods of trickery and contrivance in Shahnameh. Tricks and strategies that employed by various characters in Shahnameh that has been written by the mighty pen of Toos Hakim so that one of the artistic aspects of Shahnameh is techniques resourcefulness, contrivance, sorcery and Tricks in wars and etc. There are two different aspects of Shahnameh tricks;

this means that sometimes used to get rid of a great danger and the positive side is usually done by positive and good character that in this thesis is mentioned by name contrivance, but sometimes this trick had been considered to disturb the situation and deceiving others by bad forces and demons and evil people that is named trickery. This study is divided into three main parts, The first part covers three seasons as generalities, The second part has investigated Ferdowsi and Shahnameh and Shahnameh trick is investigated in the third part. Generally these strategies and of trickeries are divided into seven categories; which are known as trickery of kings and princes, heroes, ministers and advisers, wives and slave girls, astronomers, animals and supernatural forces and has been expressed ways of using them.